

FIȘA DISCIPLINEI

Limba și literatura rromani

(Primele atestări ale limbii romani în surse istorice și literare)

Anul universitar 2026-2027

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2. Facultatea	Facultatea de Litere
1.3. Departamentul	Departamentul de Limbi și Literaturi Asiatice, Clasice și Slave
1.4. Domeniul de studii	Limbă și literatură
1.5. Ciclu de studii	Nivel licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Limbă și literatură rromani / Licențiat în filologie
1.7. Forma de învățământ	Cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Limba și literatura rromani (Primele atestări ale limbii romani în surse istorice și literare) – Curs opțional de limbă și literatură 3: pachetul – LLX4109) + CP <i>Exerciții de redactare și editare de texte</i> (în limbile rromani și română)				Codul disciplinei	LLRr4123 (2)	
2.2. Titularul activităților de curs			Conf. univ. dr. Julieta Rotaru					
2.3. Titularul activităților de seminar / curs practic			Conf. univ. dr. Julieta Rotaru					
2.4. Anul de studiu	II	2.5. Semestrul	4	2.6. Tipul de evaluare	C	2.7. Regimul disciplinei	Conținut	DS
							Obligativitate	Opt

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	2	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar / curs practic	-
3.4. Total ore din planul de învățământ	28	din care: 3.5. curs	28	3.6 seminar / curs practic	-
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					14
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					28
Pregătire seminare/ cursuri practice / laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					19
Tutoriat (consiliere profesională)					-
Examinări					2
Alte activități					7
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				70	
3.8. Total ore pe semestru				98	

Data avizării în Decanat
Numele și semnătura decanului

3.9. Numărul de credite

4

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Promovarea disciplinei presupune promovarea ambelor segmente de curs opțional Limba și literatura romani (Primele atestări ale limbii romani în surse istorice și literare) și a cursului practic <i>Exerciții de redactare și editare de texte</i>
4.2. de competențe	Cunoștințe minimale din domeniul filologiei

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Sala de curs dotată cu tablă, audio-CD, laptop, fotocopii, cărți
5.2. de desfășurare a seminarului/ cursului practic	Sala de curs dotată cu tablă, audio-CD, laptop, fotocopii, cărți

6.1. Competențele dobândite în urma absolvirii programului de studii (se preiau din planul de învățământ)¹

Competențe profesionale	
Codul competenței	Competență
CP9	Studiază învățarea limbilor
CP18	Îmbunătățește textele traduse
CP23	Aplică strategii didactice
Competențe transversale	
Codul competenței	Competență
CT4	Desfășoară activități de cercetare la nivel interdisciplinar
CT6	Utilizează software de procesare de text

6.2. Rezultatele învățării specifice programului de studii (se preiau din planul de învățământ)²

Rezultatele învățării vizate prin disciplină		
Codul competenței	Cunoștințe și înțelegere (Knowledge and understanding)	Abilități academice specifice (Specific academic skills)
CP9	1. Studentul recunoaște, înțelege, definește și explică concepte cheie și terminologie specifice domeniului. Înțelege și stăpânește vocabularul academic și normele de scriere și retorică academică.	1. Studentul își dezvoltă gândirea critică și exprimarea academică specifică domeniului, în discurs scris sau oral.

¹ Se vor prelua din Planul de învățământ al programului de studii acele competențe profesionale și/sau transversale la dezvoltarea cărora contribuie disciplina pentru care se elaborează fișa disciplinei. Pentru fiecare competență se va prelua întregul enunț, inclusiv codul competenței, cu formularea care apare în planul de învățământ, fără modificări. Dacă nu se preia nici o competență din oricare din cele două categorii, se șterge linia din tabel aferentă acelei categorii.

² Se menționează rezultatele învățării specifice programului de studiu la dezvoltarea cărora contribuie disciplina pentru care se elaborează fișa. Enunțurile, preluate fără modificări din Planul de învățământ în funcție de tipul disciplinei (DF/DS/DC) se trec în dreptul competenței asociate.

CP18	2. Studentul își însușește, sub instruire și/sau prin studiu individual, cunoștințe de fonetică, vocabular, gramatică în limba programului studiat.	2. Studentul dezvoltă competențe receptivă (ascultare-, citire-înțelegere) și productivă (scriere, vorbire) în limba programului studiat.
CP23	3. Studentul este familiar cu politici lingvistice și politici identitare europene, naționale, instituționale și, comparativ, din țări ne-europene, și înțelege impactul acestora asupra predării limbilor străine în contexte specifice. Studentul/absolventul este familiar cu diverse metode ale predării și învățării limbilor străine și le corelează și aplică predării limbii și învățării limbii programului de studiu.	3. Studentul evaluează avantajele, dezavantajele, diferitele puncte de vedere și direcțiile de dezvoltare ale politicilor lingvistice la nivel național sau instituțional. Studentul/ absolventul evaluează avantajele și dezavantajele diferitelor metode didactice în funcție de aplicabilitatea lor în dinamica dintre acumularea de cunoștințe de limbă și dezvoltarea de abilități de comunicare.
CT4	Studentul/absolventul clasifică textele (orale sau scrise) în limba programului de studiu și le descrie caracteristicile.	Studentul corectează texte în limba maternă și în limba programului de studiu, traduce diferite tipuri de texte dintr-o limbă în alta, păstrând sensul și nuanțele textului original, fără adaosuri/modificări/omisiuni, evitând exprimarea de sentimente și opinii personale.
CT6	Studentul descrie în sincronie și în diacronie principalele fenomene lingvistice și construcții gramaticale din limba programului studiat și analizează texte în limba programului studiat.	Studentul aplică normele lingvistice atât în limba maternă, cât și în limba programului studiat./

7. Rezultatele învățării specifice disciplinei

Cunoștințe și înțelegere (Knowledge and understanding)
Studentul recunoaște, înțelege, definește și explică concepte cheie și terminologie specifice domeniului, aplicate la filologia și istoria timpurie a limbii rromani.
Studentul își însușește, sub instruire și/sau prin studiu individual, cunoștințe de fonetică, vocabular, gramatică în limba rromani.
Studentul este familiar cu politici lingvistice și politici identitare europene, naționale, instituționale și, comparativ, din țări ne-europene, și înțelege impactul acestora asupra predării limbii rromani; studentul/absolventul este familiar cu metode ale predării și învățării limbii rromani.
Abilități academice specifice (Specific academic skills)
Studentul corectează texte în limba/dialectul matern(ă), cât și în limba rromani standard, traduce diferite tipuri de texte dintr-o limbă în alta, păstrând sensul și nuanțele textului original, fără adaosuri/modificări/omisiuni, pe baza speci(men)elor istorice.
Studentul aplică normele lingvistice atât în limba/dialectul matern(ă), cât și în limba rromani standard.

8. Conținuturi

8.1 Cursul <i>Limba și literatura rromani</i> (<i>Primele atestări ale limbii romani în surse istorice și literare</i>)	Metode de predare	Observații
Istoric al primelor atestări ale limbii rromani: în Europa Occidentală și în Europa de Est	Expunerea, explicația, demonstrația, exemplificarea, dialogul, dezbaterile, analiza.	
Bibliografie:		
<ul style="list-style-type: none"> Adiego, Ignasi-Xavier Historical Sources on the Romani Language, The Palgrave Handbook of Romani Language and Linguistics, Yaron Matras · Anton Tenser (Editors) Palgrave Macmillan, 2020. 		

<ul style="list-style-type: none"> Rotaru, Julieta et al. 2022. <i>Romani Lexicography in the Nineteenth Century</i>. Vol. 1: <i>Lexicon Româno-Țigănesc/Romanian-Gypsy Dictionary</i>, Lincom Series in Romani Linguistics. München: Lincom Academic Publishers 		
8.2 Curs + CP <i>Exerciții de redactare și editare de texte</i>	Metode de predare	Observații
<p>analiza morfo-sintactică și traducerea primului specimen în limba rromani (1542)</p> <p>Bibliografie</p> <ul style="list-style-type: none"> Borde [Boorde], Andrew. 1542(?). <i>The fyrst boke of the introduction of knowledge...</i> London: Wyllyam Copland. Borde, Andrew. 1870. <i>The fyrst boke of the introduction of knowledge...</i> edited by Frederik James Furnivall. London: N. Trübner and Co. 	Prelegerea participativă, dezbateră, dialogul, demonstrația, exemplificarea	
<p>Analiza listei de cuvinte din Vulcanius (1597)</p> <p>Bibliografie</p> <ul style="list-style-type: none"> Vulcanius [= De Smet], Bonaventura. 1597. <i>De literis et lingua Getarum siue Gothorum, Ludguni Batavorum [= Leiden]: ex officina Plantiniana, apud Franciscum Raphelengium.</i> 	Prelegerea participativă, dezbateră, dialogul, demonstrația, exemplificarea	
<p>Liste de cuvinte, vocabulere, glosare: Johannes ex Graefing (1510-1515), Johan van Ewsum (1570)</p> <p>Bibliografie</p> <ul style="list-style-type: none"> Kluyver, A. 1911. <i>Un glossaire tzigane du seizième siècle</i>. <i>Journal of the Gypsy Lore Society</i>, n.s., 4: 131-142. Knauer, Georg Nicolaus. 2010. <i>The earliest vocabulary of Romani words (c.1515) in the Collectanea of Johannes ex Graefing, a student of Johannes Reuchlin and Conrad Celtis</i>. <i>Romani Studies</i>, 5th ser., 20 (1): 1-15. 	Prelegerea participativă, dezbateră, dialogul, demonstrația, exemplificarea	
<p>Specimen de anglo-rromani în 'Winchester Confessions' (1616)</p> <ul style="list-style-type: none"> Bakker, Peter. 1997. <i>Review of McGowan (1996)</i>. <i>Journal of the Gypsy Lore Society</i>, 5th ser., 7 (1): 49-50. McGowan, Alan. 1996. <i>The Winchester confessions 1615-1616</i>. South Chailley, East Sussex: Romany and Traveller family History Society. 	Prelegerea participativă, dezbateră, dialogul, demonstrația, exemplificarea	
<p>Primul specimen de rromani din Balcani: Evliya Çelebi, <i>Seyahat-name</i></p> <p>Bibliografie:</p> <p>Friedman, Victor A., and Robert Dankoff. 1991. <i>The earliest text in Balkan (Rumelian) Romani: A passage from Evliya Çelebi's Seyāhat-nāme</i>. <i>Journal of the Gypsy Lore Society</i>, 5th ser., 1: 1-20.</p>	Participare activă; Exercițiu; Analiză pe text	
Hiob Ludolf, <i>Commentarius ad historiam suam Aethiopicam</i> , 1691	Prelegerea participativă, dezbateră, dialogul, demonstrația, exemplificarea	
Bocskor kódex (1700)	Prelegerea participativă, dezbateră, dialogul, demonstrația, exemplificarea	
Björckman entitled <i>Dissertatio academica de Ciganis</i> (1730)	Prelegerea participativă, dezbateră, dialogul, demonstrația, exemplificarea	
Beytrag zur Rottwellischen (1755)	Prelegerea participativă, dezbateră, dialogul,	

	demonstrația, exemplificarea	
<p>Studiu comparativ al primelor gramatici</p> <p>1. Graffunder, Alfred 1835. Über die Sprache der Zigeuner. Eine grammatische Skizze. Erfurt: F.W. Otto.</p> <p>2. von Kogălniceanu, Michail 1840 (1837 in French). Skizze einer Geschichte der Zigeuner, ihrer Sitten und nebst einem kleinen Wörterbuche dieser Sprache. Stuttgart: F. Cast'sche Buchhandlung.</p> <p>3. Predari, Francesco 1841. Origine e vicende dei zingari con documenti intorno le speciali loro proprietà fisiche e morali, la loro religione, i loro usi e costumi, le loro arti e le attuali loro condizioni politiche e civili in Asia, Africa e Europa. Milano. Paolo Lampato.</p> <p>4. Vaillant, Jean-Alexandre 1861. Grammaire, dialogues & Vocabulaire de la langue Rommanedes sigans. Paris: Typographie Pilloy.</p> <p>5. von Wislocki, Heinrich 1884. Die Sprache der transsilvanischen Zigeuner. Grammatic, Wörterbuch. Leipzig: W. Friedrich.</p>	Prelegerea participativă, dezbateră, dialogul, demonstrația, exemplificarea	

9. Evaluare

Tip activitate	9.1 Criterii de evaluare	9.2 Metode de evaluare	9.3 Pondere din nota finală
9.4 Cursul <i>Primele atestări ale limbii romani în surse istorice și literare</i> (segmentul 1 al disciplinei opționale)	Corectitudinea în însușirea cunoștințelor legate de filologie, editarea de texte si tehnica editiile.	Examen scris de 2 ore, notat de la 1 la 10	50 % (din notă)
	Cunoasterea cronologiei primelor specimene de limba rromani	Examen oral – Prezentarea unui referat	
	Aspecte de atitudine: conștiinciozitate, studiul individual și în grup.		
9.5 Cursul practic <i>Exerciții de redactare și editare de texte</i> (segmentul 2 al disciplinei opționale)	Identificarea și analizarea diferitelor sisteme de scriere folosite pentru limba rromani	Examen scris de 2 ore, notat de la 1 la 10	50 % (din notă)
	Evaluarea și rezolvarea problemelor specifice de transcriere		
	Aplicare principiile ortografiei standard în editarea textelor		
9.6 Standard minim de performanță			
Segmentul 1: <ul style="list-style-type: none">- asimilarea limbajului de specialitate- însușirea corectă a noțiunilor de filologie, editarea de texte si tehnica editiile.- noțiuni de bază în adunarea și prelucrarea materialului onomastic Segmentul 2: <ul style="list-style-type: none">- cunoasterea diferitelor ortografii ale textelor vechi pastrate in limba rromani- transpunerea specimenelor de limba rromani veche in ortografia moderna.			

10. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)³

³ Selectați o singură etichetă, cea care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivește cel mai bine disciplinei. Dacă disciplina tratează tema dezvoltării durabile la modul general (de ex. prin prezentarea/introducerea cadrului general al dezvoltării durabile etc.) atunci se poate alocă eticheta generală de Dezvoltare Durabilă. Dacă niciuna dintre etichete nu descrie disciplina, selectați ultima opțiune: „Nu se aplică nici o etichetă”.

		Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă						
								Nu se aplică nici o etichetă

Data completării:
26.03.2026

Numele și semnătura titularului de curs

Conf. univ. dr. Julieta Rotaru

Semnătura titularului de seminar/
curs practic
Conf. univ. dr. Julieta Rotaru

Data avizării în Departament:
....

Numele și semnătura directorului de departament
.....

Data avizării în Decanat
Numele și semnătura decanului